

A Somogyi-könyvtár polcairól

A palackba zárt csodavíz

Patzauer Dezső ital-nagykereskedő leányáról nevezte el a szegedi gőzfürdő közelében feltörő hőforrást, amelynek szénsavval dúsított, palackozott gyógyvizét 80 éve, 1938-ban kezdte árusítani. Az Anna-forrásról is láthattak dokumentumokat az érdeklődők a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Somogyi-könyvtár „A régi kútat elnézni csendbe...” című közös kiállításán, a bibliotéka aulájában.

„Csodatévő” hírében állt a szegedi Kálvin téren 1927-ben megnyitott hőforrás vize, amelynek gyógyító erejéről mesés történetek keltek szárnyra a városban. A vizet bevezették a gőzfürdőbe, amelynek szénfogyasztása ezzel harmadával csökkent, s 1955-ig innen fűtötték a szemközti MÁV-igazgatóság épületét is.

A fölösleget ingyen fogyaszthatta a lakosság: hordták fürdéshez, mosáshoz, s hamar rájöttek, hogy ivókúrára is alkalmas, jót tesz a gyomornak.

Patzauer Dezső (1899–1989) szegedi ital-nagykereskedő 1936-ban látta meg az üzlet lehetőségét a víz palackozásában. Megbízásából, a szegedi egyetem általános és vegytani intézetében elemezték a víz alkotóelemeit, s kiderült, hogy „ilyen előnyös összetételű ásványvize az országnak nincs! Külföldön a kaukázusi Borshom és a franciaországi Vichy-i forrásnak van hasonló összetétele.” (Péter László: Az Anna-víz fél évszázada, Délmagyarország, 1977. szeptember 4.) „Vérnyomáscsökkentő, használható a szervezet átöblítésére, a kóros anyagcseretermékek eltávolítására. Alkalmazható a gyomor, a bél, a vesemedence, a hólyag hurutos megbetegedéseinek megelőzésére, a garat, a gége és a légcső egészségének megóvására.”

A város 1937-ben 25 évre bérbe adta a kútat a Patzauer-cégnek. Az ital-nagykereskedő a forrás fölé ivócsarnokot építtetett, amelyben (amint a Somogyi-könyvtári Műhely 1984/1-2. számában megjelent levelében írta) „üvegfallal elkerített részben egy felügyelő nő tartózkodott, és az érdeklődőknek

felvilágosítást adott. Az ivókúra ingyen volt, az épület fenntartásáról én gondoskodtam. Az egyetlen kérés a vizet fogyasztókhoz az volt, hogy számoljanak be az eredményről, amit meg is tettek. Egymás után hozták be a víz által kihajtott veseköveket, melyek egy üvegbúra alatt voltak láthatók.”

A gyógyforrást (majd az üveges ásványvizet) Patzauer Dezső 1926-ban született leányáról, Annának nevezte el.

A vizet a Feketesas utcában lefektetett csöveken át vezették a Kölcsey utca 11. alatti elosztó üzembe, ahol lehűtve és szénsavval dúsítva palackozták (az üveg címkéjét Kopasz Márta grafikusművész tervezte). Az első hirdetés 80 éve, 1938. február 23-án jelent meg a Délmagyarországban: „Anna ásványvíz, a szegedi hőforrás gyógyvize, szénsavval telítve mindenütt kapható.”

A zsidótörvények, majd a háborút követő államosítás miatt a vállalkozónak kétszer is le kellett mondania üzeméről. A család Bécsen át Kanadába emigrált, Patzauer betársult egy konzervipari cégbe. Anna (aki még a szegedi egyetemen kezdte orvosi tanulmányait) belgyógyász, majd kutatóorvos lett Torontóban, nyugdíjba vonulása után pszichoterapeutaként dolgozott tovább. A szegedi gyógyforrás névadója 2013-ban, 87 esztendőskorában hunyt el.

Az 1963-ban lebontott ivócsarnokról Patzauer Dezső így írt a már idézett levélben: „gazdátlaná vált, lezüllött, eredeti célját elvesztette, először tejivó, majd borivó lett, díztelen és dicstelen rom.”

Az Anna-forrás történetét is megismerhették „A régi kútat elnézni csendbe...” című kiállítás látogatói. A Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Somogyi-könyvtár szakmatörténeti tárlatát december 7-től január 24-ig láthatták az érdeklődők.

Nyilas Péter

**Az Anna-kút 1938. június 4-én átadott ivócsarnokát Várnay Marianne
tervezte, építész: Méder Dániel.
(Bátyai Gitta: A szilvóriumtól az Anna-vízig. A Patzauerék Szegeden.
Szeged folyóirat, 2006. július-augusztus)**